

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ג.

עין משפט
נר מצוה

א [ומי] פ"י מהל' תמידין
הכלה ין:
ד ב מ"י פ"א מהלכות
תנינה [הכלה] הכלה ז
סגמ עשין רעט:

תוס' ישנים (המשך)

ברכת המלך. שיר. פירש
בן קנורס דלא תפרש שיר.
ומנה כפירשו וכן פי'
תלמידו ש"י כ"ה (ד, ז)
ד"ה פ"ח דמסכת סופרים
[פ"ט ה"ב] יס דייט
למנה על השמיטה, אבל
נראה לרבוץ הוקן לענין
מומרים של בית הכנסת
אמר הכס. דנין פר אחד
וא"ל אחד דבוסק בפר
אחד וא"ל אחד
דבוסק. ופירש בקונטרס
דדיט ואמר אל אהרן קח
לך עגל בן בקר לחטאת וא"ל
לעולה דרש שמי ויקרא
ט. ב. וקרא לפרושו דהא
דמפרין במוקן אמרין
לומר א"ל שנים, בשל
מוסף דמשל כזור הו' א"ר,
והוא דמנו מכל מלואים
סביה של יחד, ועוד דשל
י"ה שנים עולה למוסף
ושל מלואים פר לחטאת וא"ל
לעולה, ומפרש רבנו שמואל
דשפא יליף משור וא"ל
לזכור דמלואים דביום
השמיני [שס פסוק ד]
שמיים שיש לשלם כמו
של י"ה שנים שזין
עולות. וקרא ל"ה דלא
שמיים בשם מוקן
שקרא להם לעגל וזכור פר
אחד. ופי' ר"מ דליף מפר
וא"ל הכזור דשפא תלו
[שמוט נט, א] וזה הדבר
אשר תפשה להם לקח פר
אחד בן בקר ואילני שנים
תמימים, והפר והוא אחד
שזין הן לחטאת כמו של
י"ה שנים שזין עולות,
וא"ל האחד לא חשבי מפי
סביה עולה כדלא חשיב נמי
במוקן בשני אילני דלזכור
דקח למוסף וזה לחובת
היום. וזהו ענין עגל כמיו
[שס פסוק ד] מלמד לאהרן
וגו' וזהו לבניו היה
שפא, ולכן סביה במוקן
משל הם, ופירש ח"ח
ק"ל דקח לך מלשן, א"כ גם
משל לאהרן ומלשן לבניו
סביה, אלא למ"ד משל
כזור א"כ זכר אהרן היה
משל כזור כ"י אבל השפא
סביה דלזכור פר ושני
האילני היו משל כזור.
[אפוקי עצרת דשני
אילני ניהו, אלא כל היה
יכול לומר לאפוקי עצרת
דשני אילני, וניהו,
שלי היה אלא פר אחד
לחובת היום לזכור שמי
אחד דנפקא מינה דעולות
מוקן בזה היה אחד
האילני דלזכור דשני
אילני, אלא דלזכור דשני
אילני של אהרן לכפיה
לחובת בל.

פז"ר קש"ב. פירש"י רגל לעזמו שאין יושבין בסוכה קרבן
לעזמו שאינו צדקדן פרי החג ברכה בפני עזמו
דאמרינן דיום שמיני חג העצרת הזה ובתוספתא^א משמע שמזכרין
את המלך שנאמר דיום השמיני שלח את העם ויצרכו את המלך
והשתא לא הו' הא' ברכה כי הו' הא'
דתניא בפרק י"ב ועברה (סוכה דף
מז.) כסס שז' ימי החג טעונין קרבן
שיר ברכה ולינה ק"ך שמיני טעון
קש"ב ומסקינן מאי ברכה ברכת
המוון ותפלה ואין לחוש בך דמנה
נפוך למאי דבעי למפרש התם ברכה
היינו זמן ע"כ לא הו' כי הא' דהכא
דהא ברכה דהכא לא הו' זמן זמן
חשיב ליה הכא בלפני נשפיה ור"ת
מפרש ברכה בפני עזמו ברכת המוון
ותפלה כי ההוא דהתם ורגל בפני
עזמו מפרש לענין לינה שטעון לינה
לינ מולאי י"ט האחרון וכל ז' ימי החג
טעונין לינה דגמרינן מפסח דכתיב
ציה [דברים טז] ופנית בצדק והללית
לאהליך אי אפשר לומר והללית לאהליך
אלא בחור"מ דכ"ח חייב בלחיות
פנים בעזרה ולא תיקשי לינה כל ז' מי
איכא דיש לומר דמי שלא הביא
חגיגתו דיום ראשון והביא בלחיות
משאר הימים צריך לזון בלילה
שלאחריו וא"ת תיפוק ליה דטעון
לינה משום שלמי שמחה דהו' כל ח'
דתנן (שס דף מז.) והללו והשמחה ח' ואפי' בשאר ימות השנה אם מביא
קרבן טעון לינה כדתניא בספרי ופנית בצדק וגו' מלמד שכל הזבחים
טעונין לינה פי' זבחים דומיא דפסח מניין לרבות עופות מנחות ועצים
ת"ל ופנית כל פניות שאתה פונה לא יהו אלא מצדק ואילן וי"ל
דמשכחת לה דלא מייתי קרבן צו דיום כגון ששלח שלמיו אתמול
דלאכלין לשני ימים ולינה אחד ועוד דכפ"ק דחגיגה (דף מ.) תניא
ושמחת בחגך לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרינן בפסחים פרק
אלו דברים (דף עא.) דאפילו צבקות נקיה ויין ישן ובע"א לא משכחת
שמחה שמונה כחלל יום ראשון להיות צבקות דבשלמים דלחמול לא
משכחת לה דבעינן זבחה בשעת שמחה וליכא אלא כדפירש בצבקות
דמיא דברים דכתיב אמורים כשאין עמה קרבן אבל יש עמה קרבן בלא כך
טעון לינה מחמת הקרבן ובפרק דס חטאת (זבחים יז.) משמע קצת דטעונה לינה כל שצעת ימי הפסח שכולן חשובין כלילה אחד גבי הא
דתנן ר' טרפון אומר אם בשל צו ממחלת הרגל יבשל צו בכל הרגל ואמר בגמ' (שס) מ"ט א"ר ינחם ופנית בצדק וגו' הכתוב עשאו כולן בקר
אחד ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפריך וי אין נותר כרגל מ"מ לענין לינה מסתבר דעשאו בקר אחד כפשיטה דקרא שאמר הרגל יבשל
לזיתו וניחא השתא דשמיני עזרת וזכוריים דטעונין לינה מתרבו מדכתב ופנית כל פניות שאתה פונה כדדריש בספרי ח' ימי החג דמזכיר
לכו היקשא בפ"ק דר"ה (דף ד.) מיקש חג הסוכות לחג המזות מה חג המזות טעון לינה אף חג הסוכות טעון לינה דאי משום דכתיב ופנית
ה"א לינה אחד להכי אמרינן היקשא לכל ז' חג המזות שכל הרגל חשיב בקר אחד וניחא נמי דאי דקאמר בפ' י"ב ועברה (דף מז.) שכסס שז'
ימי החג קרבן לינה עזרת דכ"ח מ"א קאמר שמיני רגל בשני עזמו עזמו לינה וא"ל קרי ליה רגל עזמו כי דכל ז' ימים
שלפניו טעונין לינה בלי הפסקה ועוד מדקא מרבה בספרי אפי' עופות ומנחות כמו לינה דרגלים א"כ משמע דרגלים נמי יום א' ומו לא וההיא
דפ' דס חטאת י' לא קשה דמיעקרא ודאי ס"ד דלר' טרפון הכי הוא דטעון לינה כל ז' דהכתוב עשאו בקר אחד ובמסקנא לא קיימא הכי אלא
דפרשית ור"ת יסד במעריב שלו שמיני קודש ללינה ושלשים ידחס כאשר אכלים ינחם ומיאו אינו דוחה שלשים דלזכור לגמרי אלא עולה
לחשבון ז' ימים כדאמר בפרק בתרא דמועד קטן (דף מ.) יום אחד לפני החג וחג ושמיני שלו הכי כן אלא כ"א: **ש"ר בפני עצמו.**
במס' סופרים (פ' יט ה"ב) יש שהיו אומרים למנה על השמיני צבית הכנסת ושמה גם הלויים היו אומרים אותו צבית המקדש: **א"ל א"ד**
שני א"ל. לא בעי לשנוי דנין שני שעירים קריבין לזכור כגון יו"ה"כ דליכא שער הפנימי ושער החיצון ממלואים שקרבן צו שני שעירים
לזכור שער מלואים ושער ראש חדש לאפוקי עזרת דשער אחד דהא עזרת נמי קריבין צו ז' שעירים דשער האמור צב"ח אין הו' שער
האמור בחומה הפקודים כדאמר בפ"ק דזבחים (דף ק.) שעיר עזרת נמי קריבין וכן קריבין צו ז' שעירים דשער האמור צב"ח אין הו' שער
א"ל א"ד שני א"ל. תימה לי אפילו לדידה נמי לישני דנין פר אחד מפר אחד לאפוקי עזרת דג' פרים ניהו חד לחובת היום דפרשת
אמור ושנים למוספים דפרשת פינחס וי"ל כיון דחובת היום דעזרת אינו אלא פר אחד שפיר היינו דנין עזרת דפר אחד לחובת
היום ממלואים דפר א' לחובת היום ואי משום דעזרת קרבן שני פרים למוסף הא ממלואים נמי קרבן שני פרים למוסף שהרי צו
דיום קרב מוסף דר"ה דשמיני למלואים אחד צינן הו': **הוא** האמור בחומה הפקודים. הא דלא פליגי דעזרת כפליגי
דיום הכפורים דפרק התכלת (שס) מפרש טעמא דעזרת על כרחך האמור צבית הכנסת והוא שער הפקודים וטעמא
דכ"ה דהכא מפרש לקמן בפרק בל לו (דף ע.) **א"ל א"ד מושל ציבור.** תימה לי נהי דמשל ציבור מ"מ הוא קרבן שלו ומתכפר
צו מעון העגל כדליתא צב"ח כדכתיב ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ועשה את קרבן העם וכפר בעדו ואם כן לימא דנין פר
חטאת שלו שהוא מתכפר צו מפר חטאת שלו שהוא מתכפר צו ודין א"ל שלו שהוא מוסף שלו שהוא מוסף עליו כדאמר בפרק
שני דמסכת צ"ה (דף ק.) ויקרב את העולה ויעשה כמשפט לימד על עולה חובה שטעונה סמיכה כמשפט עולה מדבה י"ל דאין הכי
נמי דהוה מצי לשנוי הכי אלא האמת מתקן לו דכ"ה עזמו מודו הכא דמשלו הוא מביא כדקא מפרש ואולי:

לאפוקי

מסורת הש"ס

א) סוכה. חגיגה ח' ר"ה
ד. ב) חגיגה ט. וינ"ה כ:
מילה א. א) לקמן ע.
ד) [עמ"ש ש"י ר"ה דף ד:
ד"ה פז"ר קש"ב] כסס
מסכת סופרים (ס) ויקרא
טז, ו) (ומדבר טע,
א) (סוכה פ"ד, ח) (זבחים
א. יז.)

תורה אור השלם

1. ויאמר אל אהרן קח
לך עגל בן בקר לחטאת
וא"ל לעולה תמימים
ודקרב לפני יי:
ויקרא ט ב

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לענין ד"ה
ומן ד"ה קרבן ד"ה שיר
וד"ה ברכה הכל דבור
אחד: (ב) שם ד"ה לאפוקי
עזרת כי לחובת שני הללם
דכתיב ט: (א) שם ד"ה
פר ואילני שלו.
דמלואים דמשלו הוא:

מוסף רש"י

פז"ר קש"ב. ראה מוסף
רש"י דף ד. ב. מי שלא
חג ביום טוב הראשון
של חג. שלא הביא
חגיגתו דיום הראשון של
חג (חגיגה ט.) ויר"ח
האחרון של חג. חובת
האמור עזרת ואע"ג דרגל
בפני עזמו הוא הו'
שמיני עזמו ראשון (שס.)
א"ל אחד הוא האמור
כאן. צבית הכנסת וא"ל
אחד לעולה (קטן ע.)

תוס' ישנים

פז"ר קש"ב. רגל פירש
בקונטרס שאומר חג שמיני
עזרת הו'. ורבינו חס פירש
שטעון לינה. ור"ת פירש
שדוחה גזרת שלשים
דלאמרינן דמועד קטן (ז),
צ. ור"ת יסד שנים
במעריב שמיני קודש ללינה
ושלשים ידחס כאשר אכלים
ינחם יום השמיני וקשה לי
לגלוה דלחשבי כל חד
דחגיגה עס פז"ר קש"ב.
ובכזה, פירש בקונטרס
ברכת המלך דלאמרינן
במסכתא (סוכה פ"ד).
ואין לחות דדיבירי את
המלך היינו מלכו של עולם,
דמזכיר [ט, א] דרש ליה
כדלוי גבי שלמה. ויהו
מפרש דייטו ברכת המזון
ותפלה שאומר בן יום
שמיני עזרת, והביא ר"ת
דלאמרינן פרק י"ב ועברה
[סוכה מז, א] כסס שצעת
ימי החג טעונין שיר קרבן
ברכה לינה, ק"ך שמיני עזרת
וי, ופירש מאי לאו וכן, לא
ברכת המוון ותפלה. מיחו
אמר רבנו הוקן דאין צו
הוא ד"ל כשהיה רוח
לומר מתחלה דברכה היית
ומן ע"כ לא הו' כי הו' הא'
ד[הכל] שהרי (בכר) [בכר]
היה כן אהרן הוון בקר
נמי אי ברכה דהכא הו'